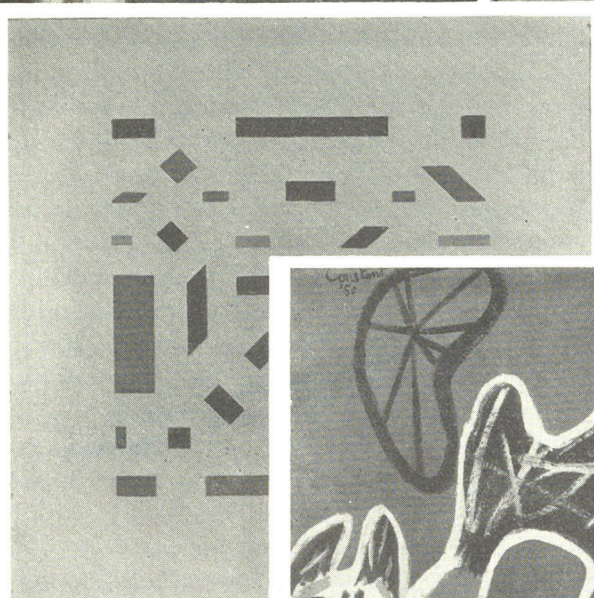
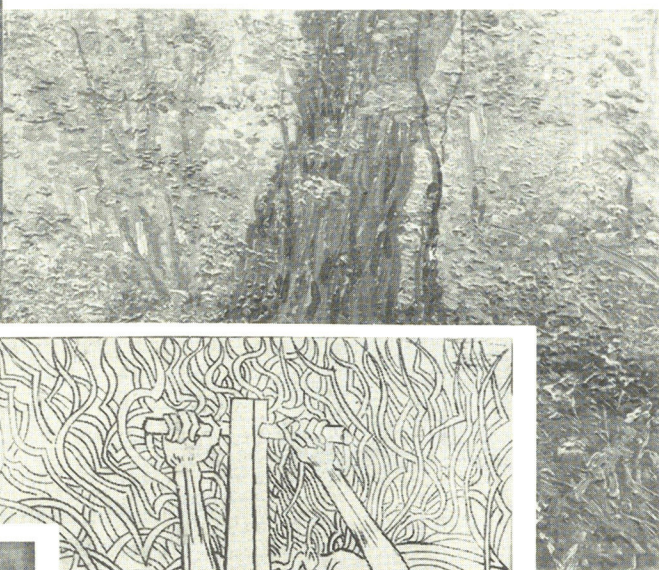
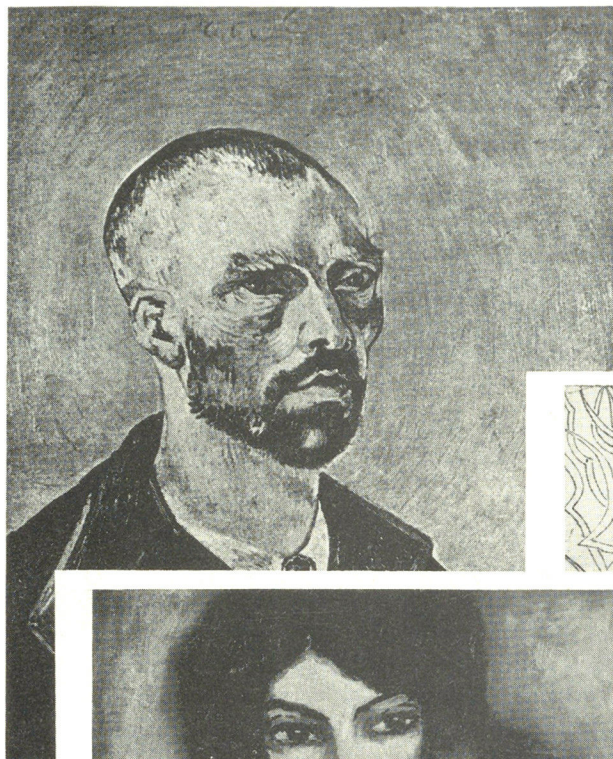
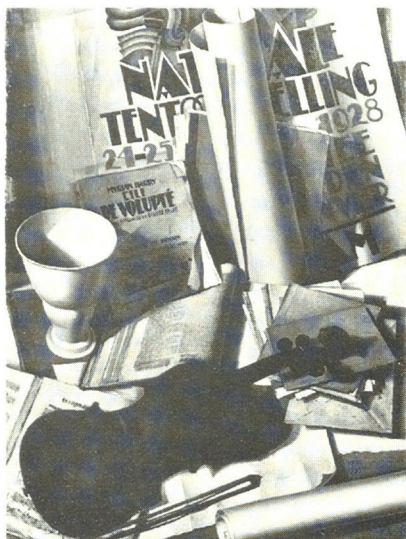

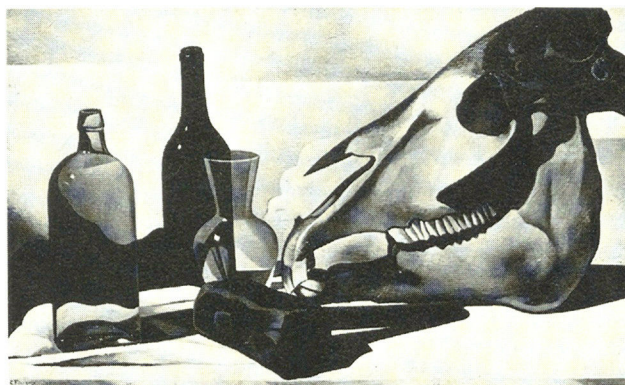
centraal museum utrecht 14-2 t/m 20-4-1981

VAN GOGH TOT COBRA
nederlandse schilderkunst 1880-1950

Ch. Toorop,
Stilleven, 1929
Rijksmuseum
Kröller-Müller,
Otterlo

D. Ket, Stilleven, 1930,
Centraal Museum, Utrecht

J. Sluyters, Fermes qui
s'embrassent, 1906, part. coll.

J. van Deene, Laantje naar de kerk,
1912, Centraal Museum, Utrecht

VAN GOGH TOT COBRA

Nederlandse schilderkunst 1880-1950

14 februari - 20 april 1981

Een unieke gelegenheid om alles bij elkaar te zien, wat anders verspreid is over talloze musea en particuliere collecties.

Dankzij een initiatief van de Württembergischer Kunstverein in Stuttgart is een tentoonstelling tot stand gekomen, die een breed overzicht geeft over dat spectaculaire tijdvak in de Nederlandse kunstgeschiedenis, waarin zich de overgang naar de moderne kunst voltrokken heeft. Aan het begin ervan staat Vincent van Gogh, die zich onder de zon van Zuid-Frankrijk vroegtijdig ontworstelde aan het sombere palet van de meesters van de Haagse School; aan het einde ervan staat Cobra, de kunstenaarsgroep met o.m. Constant en Karel Appel, die in haar kunst definitief afrekende met de traditie. Daar tussenin liggen maatschappelijk en artistiek gezien turbulente jaren, waarin de schilderkunst opzienbarende ontwikkelingen doormaakt zoals de kleur-explosie van luminisme, fauvisme en expressionisme, het ontstaan van abstracte kunst en de vernieuwing van de visie op de werkelijkheid in het magisch realisme en surrealisme. In het Centraal Museum zijn alle schilderijen en de voormalige vleugel van het Aartsbisdom Museum ontruimd om plaats te bieden aan de 250 stukken die "Van Gogh tot Cobra" telt. De indeling van de tentoonstelling volgt die van de catalogus zo veel mogelijk, hetgeen neerkomt op een min of meer chronologische ordening, waarbinnen verschillende tendenzen en stromingen bij elkaar geplaatst zijn. Dat de grenzen niet altijd even scherp te trekken zijn is duidelijk. Met name kort na de eeuwwisseling worden invloeden van divisionisme, cubisme, fauvisme en expressionisme vaak gelijktijdig opgepakt en door verschillende kunstenaars op heel eigen wijze verwerkt, zoals onder meer door Sluyters, Gestel en Jacoba van Heemskerck. Symbolisme, het meest bekend van de typerende florale vormtaal van figuren als Toorop en Thorn Prikker, beperkt zich niet alleen tot die verschijningsvorm; ook kunstenaars als Van Gogh, Verster, Mankes en de jonge Mondriaan hebben hun werk symbolische betekenissen meegegeven, die aan de voorstellingen niet zonder meer zijn af te lezen. De veranderde visie op het ontstaan van de abstracte kunst in ons land vindt ook haar neerslag in de tentoonstelling, die, wat dat betreft, de verworvenheden van eerdere tentoonstellingen als "Het Nieuwe Wereldbeeld" (Centraal Museum Utrecht, 1972/73) en "Kunstenaren der Idee" (Haags Gemeentemuseum, 1978) combineert. Wat in een overzicht als "Van Gogh tot Cobra" opvalt is dat de Nederlandse kunstgeschiedenis van deze periode heel sterke eenlingen kent, die moeilijk onder te brengen zijn in de serie officiële "-ismen"; voorbeelden hiervan zijn Jan Mankes, Jacoba van Heemskerck, Charley Toorop en Herman Kruyder.

P. Koch,
Het Wachten, 1941, D.V.R. -
Centraal Museum, Utrecht

Al met al geeft de tentoonstelling van de periode 1880 tot 1950 een genuanceerd en vaak verrassend beeld, dat men niet op die manier aantreft in enige museumopstelling.

Bij de tentoonstelling is een Nederlandse editie uitgegeven van de Duitse catalogus. Deze is geschreven door de samenstellers van de tentoonstelling: twee Nederlandse kunsthistorici, Geurt Imanse en John Steen, en twee Duitse kunsthistorici, de conservatoren van de Württembergischer Kunstverein, Tilman Osterwold en Andreas Vowinckel; de laatsten leverden ook het concept van de tentoonstelling. Niet iedereen zal het ermee eens zijn, maar de gedachte, die vooral verwoord is in het artikel van Tilman Osterwold, is interessant genoeg. In Van Gogh heeft hij reeds alle kenmerken waargenomen, die typerend zouden worden voor latere stromingen: sociaal realisme, symbolisme, eigenzinnig (muzikaal) kleurgebruik, de worsteling met existentiële problemen, ongeremde zelf-expressie. Ook merkt hij op dat datgene wat Van Gogh alléén te dragen had latere kunstenaars noopte om zich aaneen te sluiten, zoals de Experimentele Groep dat deed, later Cobra.

De gezamenlijke inspanning van de vier auteurs hebben een boek opgeleverd, dat zeer de moeite waard is en dat door de verwerking van nieuwe ideeën en inzichten een zeer goede en welkome aanvulling is op de bestaande overzichten over de periode 1880-1950 van Hammacher en Wentinck, die van meer dan twintig jaar terug dateren.

De catalogus telt 300 bladzijden met ca 250 afbeeldingen, waarvan 16 in kleur en bevat, behalve uitvoerige artikelen over de verschillende stromingen en ontwikkelingen, biografieën van alle kunstenaars van wie werk op de tentoonstelling te zien is en een volledige lijst van tentoongestelde werken. Het boek kost f 29,50 en is vanaf heden ook telefonisch te bestellen onder nr (030) 31 55 41.

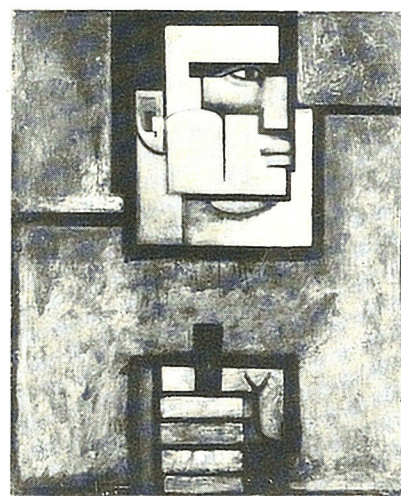
Er zijn 250 werken te zien van 70 kunstenaars, nl.: Alkema, Alma, Appel, De Bazel, Beekman, Bendien, Breitner, Chabot, Constant, Cornille, Van Deene, Derkinderen, Dijkstra, Van Doesburg, Domela, Van Dongen, Fernhout, Gerlwh (G. Ladage), Gestel, Gits, Van Gogh, Hart Nibbrig, Van Heemskerck, Van Hell, Heyenbrock, Huszar, Hynckes, Karsen, Ket, Koch, Konijnenburg, Korteweg, Kruyder, Van Kuik, Lauwericks, Van der Leek, Van Leusden, Loeber, Mankes, Maris, Moesman, Mondriaan, De Nerée tot Babberich, Van 't Net, Nijland, Ouborg, Plasschaert, Van Rappard, Van Rees, Van Rees-Duthil, Rinsema, Robertson, Roland Holst, Rooskens, Saalborn, Schelfhout, Schuhmacher, Sluyters, Thorn Prikker, Ch. Toorop, J. Toorop, Van Velde, Verster, Werkman, Wichman, Wiegiers, Willink, De Winter, Witsen, Van Zeegen.

Toegangsprijs: volwassenen f 2,--

kinderen en 65+ f 1,--

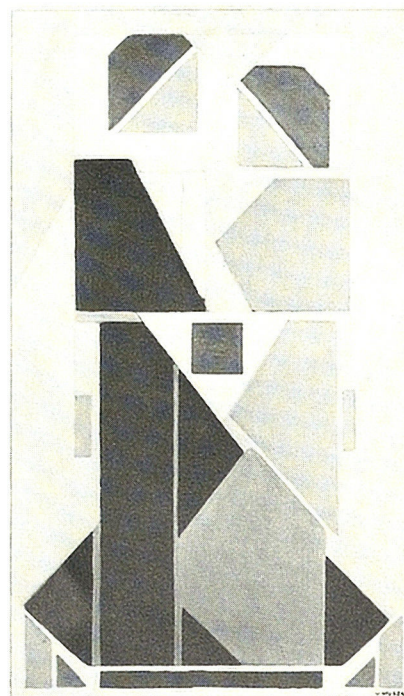
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur

zon- en feestdagen van 14.00 tot 17.00 uur.

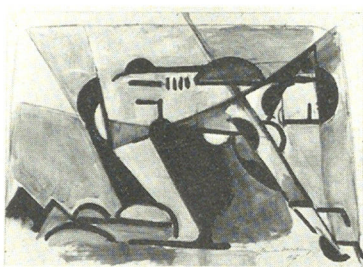
H. Chabot, De arbeider,
1924, Haags Gemeentemuseum

V. Huszar, Danspaar, 1918,
Haags Gemeentemuseum

J. van Heemskerck, De Storm, ca 1917,
Centraal Museum, Utrecht

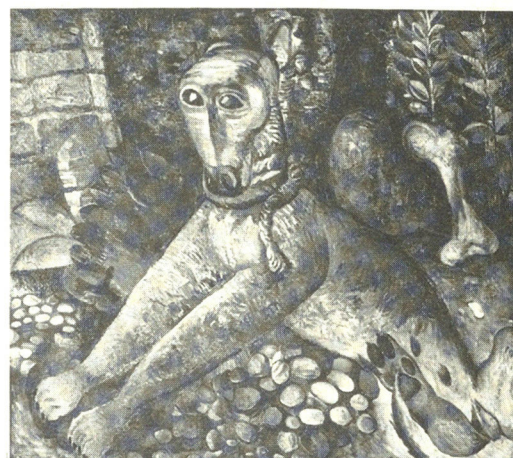
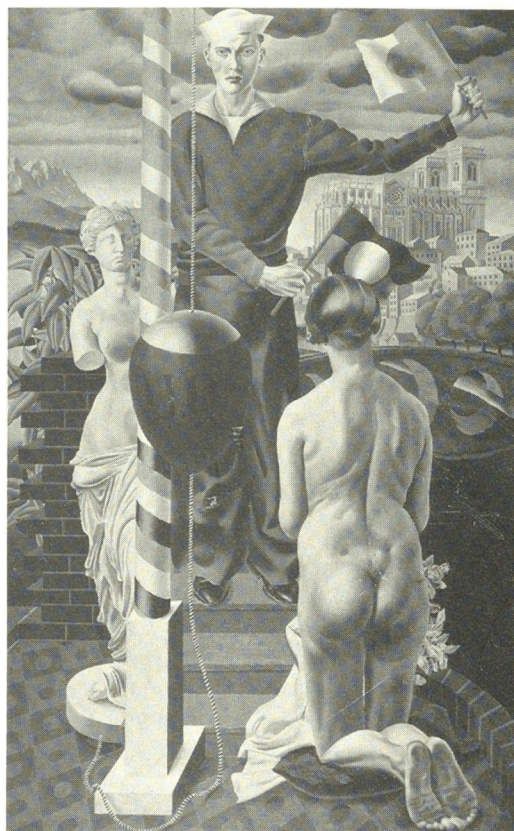

Th. van Doesburg,
Knielend naakt, 1917,
Centraal Museum, Utrecht

C. Willink, De Semafoor,
1926, Galerie Jacques
Fricker, Crespières

H. Kruidier, De hond,
ca 1934, Museum Boymans-
Van Beuningen, Rotterdam

K. Appel, De ontmoeting, 1951, D.V.R. -
Centraal Museum, Utrecht

L. Schelfhout, Grote Boom, ca 1913,
Haags Gemeentemuseum

